

Kouzelný pytlík: netradiční didaktická pomůcka

Vzdělávací centrum Alkion se zaměřuje především na podporu a vzdělávání pedagogických pracovníků, ale tentokrát se z původně rozvojového setkání s ředitelkami MŠ neočekávaně zrodila didaktická pomůcka pro předškolní děti s názvem kouzelný pytlík. Skládá se z 35 malých barevných polštářků ve dvou sadách, naplněných různými přírodními materiály.

MGR. BLANKA HORÁČKOVÁ

Jedna z diskusí na již zmíněném setkání ředitelky mateřských škol se rozvinula kolem filozofie práce s dětmi v dnešní mateřské škole. Zaznívaly různé zkušenosti a řeč se točila i o mnoha současných didaktických pomůckách, které jsou často z plastu. S připomenutím tohoto faktu se pojil i povzdech a zamyšlení, jak se vrátit s dětmi k přírodě a poznávání světa kolem nás prostřednictvím přírody...

I Mnohostranné využití kouzelného pytlíku

Z diskuse a nejrůznějších nákrešů se postupně zrodil kouzelný pytlík s polštářky plněnými přírodními materiály. Ptáte se, jak tato didaktická pomůcka pro MŠ vypadá a k čemu slouží? Využití je mnohostranné – pro aktivity s dětmi, rozvíjející oblasti, jako je jemná motorika či grafomotorika; kouzelný pytlík se uplatní při různých cvičeních či relaxaci; fungovat může také jako hudební doprovod nebo jako pomůcka ke skupinovému hrám.

Kouzelný pytlík je tvořen dvěma sadami polštářků:

1. sada: 30 polštářků v pěti barvách

Náplní polštářků jsou slupky z pohanky, která je výborným přírodním materiálem podporujícím didaktické využití.

2. sada: 5 polštářků v jedné barvě

Náplní jsou různé přírodní materiály, které se liší nejen strukturou, ale i hmotností. Děti při přesypání náplně poznávají obsah polštářku, čímž si rozvíjejí smyslové vnímání (hmat, čich, sluch, zrak).

Polštářky jsou velké 13 × 13 cm; ve velkém pytlíku se nacházejí v pěti základních barvách (žlutá, červená, zelená, modrá, fialová), od každé po šesti kusech. Velikost těchto polštářků a množství pohanky v nich ukryté tým Alkionu pečlivě ladil podle praxe ředitelky v MŠ. „Slupky z pohanky jako přírodní náplň polštářků mají zajímavé vlastnosti – přesypají se, nedeformují se, šustí, jsou lehké, drží teplo. Při vytváření vzorku polštářků jsme museli nejprve v praxi zkusit, jaké množství tohoto materiálu školkové dítě v ruce udrží, aby s polštářkem mohlo vykonávat různé aktivity,“ vysvětluje **autorka didaktické pomůcky Mgr. Květa Hrbková**. „Zároveň jsme chtěli, aby se dítě učilo poznávat rozdíl mezi polštářky z pohankových slupek a z jiných materiálů. Proto jsme do kouzelného pytlíku vymysleli kromě 30 pohankových polštářků doplňující sadu 5 polštářků zvaných „hmatky“. V nich mohou děti nahmatat i jiné přírodní materiály, které se znatelně liší od pohanky, např. váhou či tvarem. Děti při přesypání náplně poznávají obsah

polštářku a tím si rozvíjejí smyslové vnímání (hmat, čich, sluch, zrak),“ dodává Květa Hrbková.

Jak již bylo uvedeno, je využití kouzelného pytlíku velice pestré a všestranné. Lze s ním **pracovat v mnoha oblastech**:

- Poznávání barev.
- Rozeznávání váhy předmětů – jaký materiál je těžší nebo lehčí.
- Odhad množství – ve kterém polštářku je toho víc, a proč.
- Zvukové projevy různých materiálů uvnitř polštářků – pohankové slupky vs. další materiály.
- Rytmika a hudební doprovod – využití polštářku jako hudebního nástroje.
- Koordinace pohybů – házení, chytání.
- Prostorová orientace – umístění polštářku před, za, vedle.
- Rovné držení těla – držení polštářků na hlavě.
- Odpočinek a zklidnění – nahřáté polštářky jsou příjemné, přiloží-li se na tělo.
- Skupinové hry, ve kterých fantazie nezná hranic – např. hra „Prší polštářky, chyť si svou barvu“...

I Zkušenosti s využitím této didaktické pomůcky

Kouzelný pytlík v tuto chvíli již v konkrétních MŠ využívají. O své zkušenosti s touto didaktickou pomůckou se s námi podělily Mgr. Jana Dvořáková a paní Ludmila Pechanová:

Mgr. Jana Dvořáková, MŠ Závodu míru, Pardubice

Kouzelný pytlík je psychomotorická pomůcka, se kterou si naše děti zábavnou formou procvičují základní pohybové dovednosti. Používáme jej u nás zejména při běhání a skákání.

Dále jej využíváme při zdravotním cvičení, kdy se zaměřujeme na správné držení těla a vyrovnávání svalové dysbalance. Polštářky jsou vhodné i k relaxačním technikám – u dětí dochází k uvolnění a uvědomění si vlastního těla. Tyto barevné předměty přímo vybízejí k didaktickým hrám, kdy se děti učí rozlišovat a pojmenovat barvy. Při hrách spolu děti spontánně komunikují, spolupracují nebo se učí vyhledat si partnera pro hru.

**Ludmila Pechancová,
MŠ U Stadionu, Česká Třebová**

Na využívání barevných polštářků jsme si poměrně rychle zvykli. Osvědčuje se nám při různých aktivitách, kreativě se meze nekladou. Zde je několik konkrétních příkladů:

- Poznávání barev v kombinaci s pohybem – děti hrají různé hry, skupinky jsou označeny podle barev polštářků (zelená, modrá...). Mají za úkol trefit se polštářkem do terče nebo do kyblíku. Polštářek letící vzduchem je bezpečný, nikomu neublíží, neodrazí se, zůstává ležet.

- Pohybové hry – barevné polštářky na zemi přeskakujeme, přeskáčujeme nebo mezi nimi běháme slalom.
- Rovná záda – každé dítě má svůj polštářek, dá si jej na hlavu a chodí s ním.
- Prostorové vnímání – dle instrukcí přesouvají děti polštářek z ruky do ruky, před a za tělem, nad hlavou, kolem těla, pod kolenem, umísťují jej před či za jiný předmět atp. Každý cvik opakujeme 6–8krát.
- Jemná motorika vhodná spíše pro větší děti – polštářek uchopíme jen mezi dvěma prsty (např. palec a ukazováček nebo palec a prostředníček). Je třeba se na to soustředit. Obtížnější je totéž provést také za zády, kdy na prsty dítě nevidí.
- Udržení rovnováhy – položíme polštářek na nárt a noha s ním jede nahoru jako výtah, stojíme na jedné noze. Nohy střídáme. Trénujeme také dřepy s polštářkem na hlavě nebo v tureckém sedu otáčíme hlavou doprava a doleva. Nebo děti předvádějí ježka, který leze s jablíčky na zádech – místo jablek mají na zádech jeden či více polštářků.

- Motorika vleže – děti leží na zádech, polštářek vyhazují nad sebe a zase jej chytají.
- Relaxace – s polštářkem na břišku hluboký nádech a výdech; krtek zvedá hromádku.
- Předmatematické představy – porovnáváme s dětmi, co je více či méně, případně počty polštářků apod.
- Rytmické cítění – děti vybubnovávají rytmy do polštářků.
- Hmatové vjemy – při použití pěti „hmatek“ s různou náplní poznávají děti rozdíl mezi materiály uvnitř pohmatem, určují nejlehčí polštářek. Poznávání je možné také nohou při šlápnutí na polštářek.

Údržba kouzelného pytlíku je jednoduchá, polštářky mají snímatelný povlak a dají se vyprat.

Získat kouzelný pytlík je jednoduché – vaše objednávky rádi vyřídíme a otázky zodpovíme na e-mailu akce@alkion.cz nebo telefonním čísle **774 100 506**. Cena kouzelného pytlíku je 3200 Kč.

Přejeme vám příjemnou práci s naší novou didaktickou pomůckou. Jde o český výrobek a ruční práci. Podporujeme české a jednoduché věci, které fungují. Při používání kouzelného pytlíku můžete posoudit, nakolik se nám to daří. ■

*Autorka působí
jako lektorka
společnosti Alkion*

